

Upplivelsesförvaltningen
Nina Halden Rönnlund
0171-625492
nina.halden.ronnlund@enkoping.se

Upplivelsenämnden

Förslag till remissvar – motion om förändring av 1%-regeln gällande kulturbidrag vid nybyggnation

Beslut

Upplivelsenämnden tillstyrker förvaltningens förslag till remissvar över motion om förändring av 1% - regeln gällande kulturbidrag vid nybyggnation och beslutar därmed att avslå motionen i sin helhet.

Beskrivning av ärendet

Sverigedemokraterna har inkommit med förslag om förändring av 1%-regeln gällande kulturbidrag vid nybyggnation. Sverigedemokraterna anser med hänvisning till kommande budgetårs omfattande ekonomiska utmaningar att äldre och sjukas möjlighet att ta del av ett bredare service- och aktivitetsutbud måste prioriteras. Sverigedemokraterna yrkar därför på att 1%-regeln sänks till 0,5 % eller mer vid behov. Vidare beskrivs i motionen att lokala förmågor, till exempel elever från estetiska programmet, får tävla om utsmyckning av kommunala nybyggen istället för att dyra "erkända" konstnärer anlitas. Material till konstverken ska i möjligaste mån inhandlas lokalt och de vinnande bidragen premieras med stipendier. De medel som frigörs föreslås omfördelas för att täcka brister i service till de äldre och andra personer i behov av vård och omsorg.

Upplivelsesförvaltningens bedömning

Enprocentregeln

Enprocentregeln är en finansieringsmodell för konstnärlig gestaltning i offentliga miljöer som tillkom år 1937 genom ett statligt kulturpolitiskt initiativ. Enprocentregeln är den ekonomiska princip som anger att 1 procent av den samlade kostnaden vid offentligt finansierad ny-, om- och tillbyggnad av fastigheter, infrastruktur och offentliga miljöer ska investeras i byggnadsanknuten konstnärlig gestaltning. År 2001 beslutade kommunfullmäktige i Enköping att enprocentregeln skulle gälla för konstnärlig gestaltning vid om-, till- och nybyggnad av offentliga byggnader.

Syftet med enprocentregeln är att ge alla tillgång till konst i sin vardag och skapa ett stabilt och långsiktigt ekonomiskt utrymme för konsten i planeringen och byggandet av offentliga miljöer. Genom enprocentregeln skapas förutsättningar för konstnärer att tidigt komma in i plan- och byggprocesser och bidra med konstnärliga kunskaper och idéer. Enprocentregeln är därför ett pedagogiskt och konkret verktyg där konstnärer i dialog med arkitekter med andra sakkunniga skapar projekt som är hållbara ekonomiskt, tekniskt och konstnärligt.

Gestaltad livsmiljö

2018 antog Sveriges riksdag en nationell politik för gestaltad livsmiljö. Gestaltad livsmiljö handlar om allting som finns omkring oss: bostadshus, skolor och sjukhus, men också det offentliga rummet med parker, gator och torg. Målet är att den gestaltade livsmiljön, arkitektur, form, design, offentlig konst och kulturarv, ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle där alla ska få möjlighet att påverka vår gemensamma miljö. Syftet är också att stärka arkitekturens, formens och designens värde och betydelse för individen, livsmiljön och den hållbara samhällsutvecklingen.

Perspektivet gestaltad livsmiljö innebär en helhetssyn på formlandet av livsmiljön som innefattar såväl arkitektur, form och design som konstnärliga, kulturhistoriska och sociala värden. Den gestaltade livsmiljön utgörs av en helhet där offentlig konst och konstnärlig gestaltning utgör ett centralt område.

Den offentliga konsten, som alla har tillgång till, är en del av vårt demokratiska samhälle. Alla, oavsett vem man är eller hur man lever, ska ha möjlighet att uppleva konst i sin närmiljö som idrottsanläggningar, vårdboenden, skolor, kommunhus, bibliotek eller simhallar. Enprocentregeln utgör därför samhällets viktigaste verktyg för att bidra till uppfyllandet av FN:s allmänna förklaring av mänskliga rättigheter som anger att alla ska ha ... "rätt att fritt taga del i samhällets kulturella liv, att njuta av konsten samt att bli delaktig av vetenskapens framsteg och dess förmåner" (artikel 27).

Enprocentregeln är i ett statligt och kommunalt perspektiv en viktig regel för nå upp till de nya nationella målen för gestaltad livsmiljö där arkitektur, form, design, offentlig konst och kulturarv ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle där alla ska få möjlighet att påverka vår gemensamma miljö. Genom enprocentregeln bidrar kommunen till att alla medborgare garanteras en likvärdig tillgång till offentlig konst.

Den politiska ledningen i kommunerna har det yttersta ansvaret för de offentliga rummen. Kommun har rätt att bestämma hur mark inom kommunen ska användas, bebyggas och gestaltas. Genom de styrdokument som planprocessen inbegriper kan kommunerna sätta upp höga ambitioner och krav på konstnärliga gestaltningar för såväl det offentliga som privata byggandet. På så

sätt kan medborgare garanteras en likvärdig tillgång till offentlig konst oavsett var i kommun en bor och att var och ens rätt att njuta av konst förverkligas.

Jonas Nyström
Förvaltningschef
Enköpings kommun

Nina Halden Rönnlund
Verksamhetschef
Enköpings kommun

Kopia till:
ks.dia@enkoping.se

Motion om förändring av 1%-regeln gällande kulturbidrag vid nybyggnation

Enköpings kommun ställs kommande budgetår inför omfattande ekonomiska utmaningar. Sverigedemokraterna anser att vi måste prioritera att våra gamla och sjuka inte bara har precis så mycket att de överlever, utan att de skall kunna ta del av ett bredare service- och aktivitetsutbud.

Med anledning av detta yrkar Sverigedemokraterna i Enköping att:

- Den s.k. 1%-regeln avseende offentlig kommunal konst i ett första steg sänks till 0,5% och vid behov även ytterligare.
- Istället för dyra “erkända” konstnärer låta lokala förmågor, till exempel elever vid estetiska program, tävla om att utsmycka kommunala nybyggen
- Vinnande bidrag premieras med lokala stipendier
- Material till dessa konstverk inhandlas lokalt i största möjliga utsträckning, i den mån det inte redan görs
- Medel som lösgörs i samband med detta i första hand omfördelas för att täcka brister i service till äldre och andra personer i behov av vård och omsorg

Sverigedemokraterna i Enköping

Gruppledare Anders Lindén

Tekniska nämnden
Upplevelsenämnden

Remiss

Motion om förändring av 1%-regeln gällande kulturbidrag vid nybyggnation.

Svar till kommunstyrelsen senast 2020-05-11.